

ภัยคุกคามกับการจัดการด้านความมั่นคงพื้นที่ชายแดนในยุคดิสรัปชัน Threats to Border Security Management in the Age of Disruption

วชิรวัชร งามละม่อม (Wachirawachr Ngamlamom) E-mail: aood_0231@hotmail.com^{*1}

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
(Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chom Bueing Rajabhat University, Ratchaburi)

* Corresponding Author. E-mail : aood_0231@hotmail.com

(Received: 7 February 2024 ; Revised: 25 April 2024 ; Accepted: 23 May 2024)

บทคัดย่อ

จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจุบันปัญหาความมั่นคงชายแดนเป็นเรื่องที่มีความเชื่อมโยงกับ 6 ปัญหาสำคัญ ได้แก่ การสู้รบตามแนวชายแดนและความไม่ชัดเจนจากเส้นเขตแดน การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยาเสพติด การค้าอาวุธสงคราม การค้ามนุษย์ และทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณภัยขนาดใหญ่ อีกประการหนึ่ง ภัยคุกคามที่มาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่นำมาซึ่งภัยแทรกซ้อนในรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบในทุกระดับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเป็นสำคัญ โดยร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผิดชอบ นับวันยิ่งจะมีความซับซ้อนและครอบคลุมในทุกมิติทางสังคม ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความมั่นคง สิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลมาจากการพัฒนา การติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศหรือที่เรียกว่า “ดิสรัปชัน” ด้วยบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนให้ครอบคลุมและมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในอนาคต ดังนั้นการสร้างความร่วมมือจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาล และองค์กรระดับประเทศควรให้ความสำคัญและแสดงบทบาทในการขยายความร่วมมือเพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักความมั่นคงภายในประเทศและต่างประเทศ

คำสำคัญ : ภัยคุกคาม; การจัดการความมั่นคง; พื้นที่ชายแดน; ดิสรัปชัน

Abstract

The analysis of border security management in the current age of disruption has identified six critical issues that require a comprehensive approach: border conflicts and ambiguous border demarcations, illegal immigration, drug trafficking, arms trafficking, human trafficking, and large-scale natural disasters. Additionally, emerging global threats have introduced new and complex forms of challenges that affect all levels of society. Addressing these issues effectively necessitates both domestic and international collaboration in planning, implementation, evaluation, and accountability. The complexity of these problems extends across multiple dimensions, including the military, politics, economy, society, culture, security, human rights, and the environment. These challenges are further exacerbated by rapid advancements in communication, transportation, and information technology, often referred to as “Disruption.” In response to these evolving circumstances, relevant agencies must review

and update their border security management policies to ensure they are comprehensive and forward-looking. It is also crucial for governments and national organizations to prioritize fostering cooperation to safeguard national sovereignty and maximize national interests, in accordance with both domestic and international security principles.

Keywords : Threats; Security Management; Border Areas; Disruption

บทนำ

ปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเก่ากับรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Traditional Security Threats) หมายถึง ภัยคุกคามด้านการทหาร เช่น การสู้รบตามแนวชายแดนหรือการสู้รบของชนกลุ่มน้อยในประเทศเพื่อนบ้านหรือเกี่ยวกับความขัดแย้งเรื่องเส้นเขตแดน ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security Threats) หมายถึง ภัยคุกคามที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของมนุษย์และส่งผลกระทบต่อ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น กระแสตึกรามที่เพิ่มขึ้นในยุคโลกไร้พรมแดนได้นำมาซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว สภาพภูมิอากาศอาจก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างรุนแรง การแพร่ขยายที่ก่อให้เกิดอันตรายในวงกว้าง เช่น การเกิดของโรคอุบัติใหม่ อาชญากรรมข้ามชาติ และการก่อการร้าย (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานกรัฏฐมนตรี, 2561) สถานการณ์ปัจจุบันบริเวณชายแดนของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงจากพื้นที่การสู้รบเป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านหลังจากการเข้าร่วมร่วมประชาคมอาเซียนเมื่อปี พ.ศ.2558 การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการและให้ความสำคัญเพื่อป้องกันปัญหาการบริหารจัดการความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน การรักษาความมั่นคงของรัฐ ประชาชน และเพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศ (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2563)

ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงบริเวณชายแดน เช่น กรณีแนวเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาซึ่งหลักเขตบางแห่งถูกทำลายสูญหายหรือชำรุด และบางจุดก็มีการโยกย้ายจนไม่สามารถระบุแนวเส้นแบ่งเขตแดนที่ถูกต้องได้ ปัญหาดังกล่าวยังคงเป็นปัญหาสำคัญในบริเวณที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และบริเวณที่ติดกับประเทศเมียนมา ขณะที่ปัญหาแนวเขตน่านน้ำหรือพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลยังคงเป็นปัญหาการทับซ้อนของเส้นแบ่งเขตทางทวีปในอ่าวไทยระหว่างประเทศไทย ประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม รวมถึงบริเวณอ่าวอันดามันระหว่างประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย และประเทศเมียนมาด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นมาตรการสำคัญที่หลายประเทศต้องให้ความสำคัญ การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยที่เกิดจากภัยคุกคามรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่มีความสำคัญ เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนในการรักษาความมั่นคงของประเทศ และเพื่อวางแผนและดำเนินการให้มีประสิทธิภาพในการจัดการและเกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการจัดการความมั่นคงต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้มีลักษณะเป็นการศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของตึกรามจากรายงานการศึกษาวิจัย เอกสารทางราชการ ตัวบทกฎหมาย คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี และข้อมูลออนไลน์จากอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมตลอดจนวิเคราะห์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารความมั่นคงตามพื้นที่ชายแดน

และประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาที่รวดเร็วภายใต้ดิสรปชันอันเป็นความท้าทายต่อความมั่นคง ผลกระทบจากความท้าทายต่อความมั่นคง แนวทางในการสร้างโอกาสและความร่วมมือต่อความมั่นคง แนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรองรับกับความท้าทายต่อความมั่นคงตามพื้นที่ชายแดนเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาต่อไป

วิเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. วิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ยุคดิสรปชันหลังจากยุคสงครามเย็น ปรากฏมีการเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทั่วโลกที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ ลัทธิทุนนิยม อุตสาหกรรมนิยม เทคโนโลยี ระบบชนชั้น เพศภาวะ อุดมการณ์ และสื่อ (วิทยา สุจิตธรนารักษ์, 2557) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของสังคมโลกในการสร้างความยุติธรรมในประชาคมโลกและลดความไม่เท่าเทียมของประเทศที่มีการพัฒนาน้อยกว่า การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ผู้เขียนมีความเห็นว่าหลังจากยุคสงครามเย็น ความมั่นคงทางการเมืองมีผลกระทบสูงขึ้น ในเวลาเดียวกันประเทศสหรัฐอเมริกาได้พยายามเพิ่มบทบาทของตนในการช่วยเหลือทางทหารและเป็นพันธมิตรร่วม เช่น การให้ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาในประเทศอินโดนีเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศไทย อีกทั้งสหรัฐอเมริกาได้ขยายบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในภูมิภาคของการเพิ่มขึ้นของความร่วมมือระหว่างสหรัฐอเมริกากับกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีบทบาทสำคัญ เช่น การเริ่มต้นการประชุมสุดยอดระหว่างสหรัฐอเมริกากับกลุ่มประเทศอาเซียน และความสนใจที่เพิ่มขึ้นต่ออนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) (วชิรวัชร งามละม่อม, 2561) การเริ่มโครงการความร่วมมือระหว่างลุ่มน้ำโขงกับลุ่มน้ำเมดิเตอร์เรเนียน ทำให้ประเทศในภูมิภาคต้องพิจารณาท่าทีของสหรัฐอเมริกาที่พยายามมีบทบาท ซึ่งอาจเกิดจากเหตุผลหลายประการ ขณะเดียวกันประเทศจีนก็เป็นประเทศที่กำลังแสดงศักยภาพและบทบาทเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังกรณีข้อพิพาทในหมู่เกาะสแปรตลีย์ในทะเลจีนใต้ โดยจีนพยายามอ้างสิทธิ์เหนือ่านน้ำทะเลจีนใต้ทั้งหมด ขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย และประเทศบรูไนก็อ้างสิทธิ์บางส่วน กรณีนี้เป็นการแย่งชิงเพื่อครอบครองทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีมูลค่ามาก เช่น แหล่งน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ การทำประมง และความสำคัญของเส้นทางและพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญบน่านน้ำทั้งสิ้น (วิจิต ศรีสุข, 2557) และยังพบปัญหาดังเดิมที่เกี่ยวข้องกับเขตแดนและพื้นที่ติดต่อทั้งทางบกและทางทะเลที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ อีกทั้งปัญหายังแทรกซ้อนอื่น ๆ ที่เป็นปัญหายังคุกคามในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นภายในประเทศและอาจส่งผลกระทบต่อประเทศใกล้เคียง ดังนั้นปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างกันเพื่อลดปัญหาที่นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งที่อาจทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จากนโยบายของรัฐบาลสมัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กำหนดนโยบายในการรักษาความมั่นคงของรัฐและต่างประเทศ โดยถือเป็นเรื่องสำคัญและให้ความสำคัญเร่งด่วน 5 ด้าน คือ การบริหารจัดการชายแดน การสร้างความมั่นคงทางทะเล การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน และการเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันของอาเซียน โดยเน้นความร่วมมือและป้องกันแก้ไขข้อพิพาทต่าง ๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศ (สำนักเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) จากนโยบายดังกล่าวหากพิจารณาถึงความร่วมมือเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ยอมรับร่วมกันจะมีผลทำให้สมาชิกทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์นั้นได้ (บรรจง อมรชีวิน และหทัย ศิริวัฒนกุล, 2558) สำหรับกลุ่มประเทศอาเซียนได้ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เน้นความร่วมมือกันในการรักษาสันติภาพในภูมิภาคและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ต่อมาการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทำให้เกิดการติดต่อแบบไร้พรมแดน (วชิรวัชร งามละม่อม, 2562) ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศหนึ่ง

อาจส่งผลกระทบต่อประเทศข้างเคียงได้ เช่น ปัญหาการสู้รบ ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาทางธรรมชาติ ปัญหาการลักลอบตัดไม้เถื่อนหรือค้าของเถื่อน และปัญหาภัยพิบัติอื่น ๆ ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในระดับภูมิภาคและนานาชาติในการปฏิบัติการให้ครอบคลุม (วชิรวัชร งามละม่อม, 2559) สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันได้พัฒนาความร่วมมือกับประเทศสมาชิกมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญของการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและการขับเคลื่อนความเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติประเทศ รวมทั้งการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในประชาคมโลกในการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อลดปัญหาความยากจนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ, 2562)

2. วิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับดิสรัปชัน

แนวคิดดิสรัปชันเกิดขึ้นจากการล่มสลายทางเศรษฐกิจของโลกซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการตลาดอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความจำใจในแนวคิดต่าง ๆ ในการออกแบบสินค้าและบริการเพื่อให้ครองใจผู้บริโภคหรือองค์กร ฌอง-มารี ดรู (Jean-Marie Dru) ประธานกลุ่มบริษัท BDDP Group ที่ดำเนินธุรกิจการสื่อสารระดับแนวหน้าของโลกได้นำเสนอแนวความคิดดิสรัปชันที่เน้นการแก้ไขแนวคิดเดิม ๆ เพื่อหามุมมองใหม่ ๆ และสร้างความเข้าใจที่ง่ายขึ้นในการดำเนินธุรกิจในตลาดแวดล้อมใหม่ (วชิรวัชร งามละม่อม, 2565)

ฌอง-มารี (Jean-Marie, 1996) ได้นำเสนอแนวคิดดิสรัปชันไม่ใช่สิ่งใหม่ แต่เป็นกรอบที่ช่วยให้ความคิดในการดำเนินธุรกิจเปลี่ยนแปลงและสร้างนวัตกรรมใหม่ได้ง่ายขึ้น ดิสรัปชันเกี่ยวข้องกับการแก้ไขแนวคิดเดิม ๆ (Convention) และการสร้างความแตกต่างทางความคิดและการปฏิบัติที่สำคัญอยู่ใน 3 ขั้นตอน คือ การแก้ไขแนวคิดเดิม ๆ (Convention) เมื่อเราเข้าใจและรับรู้แนวคิดเดิม ๆ จากนั้นเราเริ่มทำการเปรียบเทียบและหักล้างความคิดดั้งเดิมด้วยแนวคิดใหม่ (Disruption) และทำลายความคิดเดิมโดยนำผลจากการเปรียบเทียบและหักล้างความคิดดั้งเดิมนั้นมาสร้างแนวคิดใหม่ (Vision) เพื่อสร้างความโดดเด่นและนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดิสรัปชันเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยมีพื้นฐานความคิดที่ต่อต้านและไม่ยอมรับสิ่งที่เคยปฏิบัติแบบเดิม ๆ แนวคิดดิสรัปชันเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการแก้ไขแนวคิดเดิม ๆ และสร้างนวัตกรรมใหม่ที่ดีกว่าเดิม นอกจากนี้ วชิรวัชร งามละม่อม (2565) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในดิสรัปชันมาจากเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นได้ถึงจุดที่สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในวงการธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นจะเริ่มต้นจากแนวคิดความเชื่อ และการสร้างทัศนคติใหม่ ๆ ที่ต้องการเห็นและเป็นความคิดที่เปิดกว้าง โดยนำมุมมองใหม่ ๆ มาค้นหาจุดเริ่มต้นใหม่ ๆ ในอนาคต

ดังที่กล่าวมาข้างเบื้องต้น แนวคิดดิสรัปชันเป็นวิธีหรือแนวทางที่ช่วยให้เกิดการแตกต่างทางความคิดและการปฏิบัติอย่างสำคัญ โดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ 1) การหักล้างและเปรียบเทียบแนวคิดเดิม (Convention) ในขั้นตอนนี้จะต้องพิจารณาและเข้าใจแนวคิดและวิธีการที่เคยถูกนำมาใช้และเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในอุตสาหกรรมหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ความเชื่อที่เป็นแบบเดิม ๆ จะถูกตรวจสอบและพิจารณาว่ามีความเหมาะสมในสภาพแวดล้อมปัจจุบันหรือไม่ 2) การหักล้างและทำลายความคิดเดิม (Disruption) เมื่อเข้าใจและรับรู้แนวคิดเดิม จะเริ่มทำการเปรียบเทียบและหักล้างความคิดดั้งเดิมด้วยแนวคิดใหม่ ในขั้นนี้ต้องกล้าที่จะทำลายและทำลายความคิดที่เก่าและไม่เหมาะสม เพื่อเปิดทางให้เกิดพื้นที่สำหรับแนวคิดใหม่ ๆ ที่สร้างนวัตกรรมและความแตกต่าง และ 3) การสร้างแนวคิดใหม่ (Vision) หรือการจะนำผลจากการเปรียบเทียบและหักล้างความคิดเดิมมาสร้างแนวคิดใหม่ แนวคิดใหม่นี้จะเน้นความโดดเด่นและสร้างความสำเร็จโดยการพัฒนาองค์กรหรือผลิตภัณฑ์ให้เกิดความแตกต่างจากที่มีอยู่ โดยการนำความคิดใหม่นี้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างความแตกต่างทางความคิดและการปฏิบัติที่สำคัญ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นดิสรัปชันจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ในอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ

การวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการความมั่นคงพื้นที่ชายแดน

จากการพิจารณาเหตุการณ์และภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อให้สามารถสร้างแนวทางในการจัดการที่เหมาะสม คือ ภัยคุกคามที่เป็นไปได้รวมถึงการโจมตีทางไซเบอร์ การแพร่กระจายข่าวลือ การลอกเลียนแบบข้อมูล และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายงานจากหน่วยงานรัฐบาล งานวิจัย บทความจากวารสารทางวิชาการ เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและลักษณะของภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดน โดยประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำนายภัยคุกคามที่เป็นไปได้และแผนการจัดการความมั่นคงที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านความมั่นคงของพื้นที่ชายแดน โดยใช้เทคโนโลยีและข้อมูลทางดิจิทัลเพื่อเสริมความมั่นคงและความเป็นไปได้ในการดำเนินการต่าง ๆ (Smith & Garcia, 2022)

1. สถานการณ์ความมั่นคงเชิงพื้นที่บริเวณแนวชายแดน

การวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงเชิงพื้นที่บริเวณแนวชายแดนแยกเป็นรายภาคดังนี้ 1) ภาคเหนือ เช่น **ปัญหายาเสพติด**: พื้นที่ชายแดนในภาคเหนือมีปัญหาการค้ายาเสพติดเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายซึ่งส่งผลให้เกิดการระบาดของยาเสพติดในพื้นที่มากขึ้น **การหลบหนีเข้าเมือง**: มีการลักลอบข้ามแนวชายแดนเพื่อหลบหนีเข้ามาในเมือง ทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงภายใน **แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย**: มีการเข้ามาทำงานในพื้นที่ชายแดนโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือผิดกฎหมายซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ **การลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย**: มีการค้าสิ่งผิดกฎหมายเกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดน ทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงในด้านความปลอดภัยและการควบคุมการค้าที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย **การขยายตัวของชุมชนชายแดน**: มีการขยายตัวของชุมชนตามแนวชายแดนทำให้เกิดความสับสนและปัญหาความมั่นคงในการบริหารจัดการชุมชนในพื้นที่ **โรคติดต่อระหว่างชายแดนจากประเทศเพื่อนบ้านที่ยังไม่สามารถควบคุมได้**: การแพร่ระบาดของโรคติดต่อผ่านแนวชายแดนมีผลต่อความมั่นคงในด้านสุขภาพและระบบสาธารณสุขในพื้นที่ และ **การเข้าถึงบริการของภาครัฐ**: ปัญหาการเข้าถึงบริการของภาครัฐในด้านการศึกษา ระบบสาธารณสุข และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคมเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น **ปัญหาเส้นเขตแดนที่ไม่ชัดเจน**: มีปัญหาเกี่ยวกับเส้นเขตแดนที่ไม่ชัดเจนในบริเวณแม่น้ำโขงและเกาะดอนซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาความมั่นคงในการควบคุมและรักษาเส้นเขตแดนในพื้นที่ **การขยายตัวของชุมชนตามแนวชายแดน**: มีการขยายตัวของชุมชนตามแนวชายแดนทำให้เกิดปัญหาความสับสนและปัญหาความมั่นคงในการบริหารจัดการชุมชนในพื้นที่ **การลักลอบขนยาเสพติด**: ปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดผ่านแนวชายแดนเพื่อการค้าผิดกฎหมายเกิดขึ้นบ่อยครั้งในพื้นที่ **แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย**: มีการเข้ามาทำงานในพื้นที่ชายแดนโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือผิดกฎหมายซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ และ **การลักลอบเข้าเมืองจากประเทศเพื่อนบ้าน**: มีการลักลอบเข้ามาในเมืองจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านแนวชายแดนซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงในด้านความปลอดภัยและการควบคุมเขตแดน เป็นต้น 3) ภาคกลาง เช่น **ปัญหายาเสพติด**: มีปัญหาการใช้ยาเสพติดเกิดขึ้นในพื้นที่ภาคกลาง ทำให้เกิดการระบาดของยาเสพติด **แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย**: มีการเข้ามาทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือผิดกฎหมายซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ **การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**: การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความมั่นคงในด้านการอนุรักษ์และการดูแลสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และ **ภัยแล้งและภัยน้ำท่วม**: พื้นที่ภาคกลางเผชิญกับภัยแล้งและภัยน้ำท่วมอย่างสัมพันธ์ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และ 4) ภาคใต้ เช่น **ความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน**: มีปัญหาเกี่ยวกับเส้นเขตแดนที่ไม่ชัดเจนในพื้นที่ชายแดนซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาการลักลอบข้ามเขตแดนและภัยแทรกซ้อนอื่น ๆ **ปัญหายาเสพติด**: มีปัญหาการใช้ยาเสพติดเกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนของภาคใต้ซึ่งส่งผลให้เกิดการระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ **การค้ามนุษย์**: ปัญหาการค้ามนุษย์เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงในด้านสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองเด็กและเยาวชน **สินค้าหนีภาษี**: มีการค้าสินค้าที่หนีภาษีเกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดน

ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจและการควบคุมการค้าที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และการค่าน้ำมันเถื่อน: มีการค่าน้ำมันที่ผิดกฎหมายเกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจและความปลอดภัยทางอากาศ เป็นต้น

นอกจากนี้สถานการณ์ความมั่นคงเชิงพื้นที่แนวชายแดนในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งที่น่าสนใจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นรวมถึงการโจมตีทางไซเบอร์ที่มีผลกระทบต่อระบบพื้นที่ชายแดนและการเชื่อมต่อที่สำคัญ การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติที่อาจเสียหายจากภัยพิบัติ เช่น พายุหรือน้ำท่วม และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการลอกเลียนแบบหรือการโจมตีทางไซเบอร์ การจัดการความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างระบบการตรวจจับและป้องกันที่มีประสิทธิภาพ (Nguyen & Smith, 2021) และการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้แก่พื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัล (Brown & Garcia, 2022)

2. สถานการณ์ปัญหาการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนของประเทศไทย

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางน้ำซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน เมื่อสงครามเย็นสิ้นสุดลงพื้นที่ชายแดนมีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดมากขึ้น และพื้นที่ชายแดนบางจุดยังพัฒนาจนมีความสำคัญทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่าพื้นที่ชายแดนจะมีลักษณะเป็นพื้นที่เปิด แต่ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนยังคงดำรงอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง นั่นคือพื้นที่ชายแดนมักเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงได้ยาก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเขา ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำ (ชูวงศ์ อุบลี และคณะ, 2559) ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นในฐานะของความเป็นรัฐ คือ พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่อำนาจรัฐเข้าไม่ถึงและอ่อนแอ อย่างไรก็ตาม ความจำเป็นในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เจริญทัดเทียมพื้นที่อื่น ๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับความมั่นคงของชาติ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่อำนวยประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงของชาติให้ได้มากที่สุด นอกจากนี้ อนุสัญญาบัตร (2557, น. 8-10) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนไทย ประกอบด้วย 5 ปัญหาสำคัญ ดังนี้

1) ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดนและความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน เส้นเขตแดนทั้งทางบกและทางทะเลยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดข้อขัดแย้งและการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ บางพื้นที่ชายแดนยังมีการสู้รบจากกลุ่มน้อย และปัญหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์มาลาญ ศาสนา และประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีเป็นปัจจัยสำคัญในการเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา และระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมา พบปัจจัยสำคัญจากปัญหาการสู้รบของกลุ่มน้อย ปัญหายาเสพติดและผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ (วชิรวรรณ งามละม่อม และภักดิ์ กัลยาณมิตร, 2561) นอกจากนี้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นอย่างยาวนาน เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดย่อย และเชื่อมโยงกันหลายมิติ โดยมีใจกลางของปัญหา คือ เรื่องอัตลักษณ์ชาติพันธุ์มาลาญ ศาสนา และประวัติศาสตร์รัฐปัตตานี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, 2558, น. 6)

2) ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญทั้งการหลบหนีเข้าเมืองของชาวโรฮิงญา แรงงานต่างด้าว และผู้หนีภัยสงคราม ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และเกิดปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

3) ปัญหา ยาเสพติด ปัญหา ยาเสพติดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในการผลิตและการลำเลียงในประเทศไทย มีขบวนการและเครือข่ายขนาดใหญ่ มีผู้กระทำความผิด ผู้ค้า และผู้เสพซึ่งเป็นเยาวชนเพิ่มขึ้น

4) ปัญหาการค้าอาวุธสงคราม การค้าอาวุธเป็นปัญหาสำคัญในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะการสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยในเมียนมา และการค้าอาวุธสงครามหรืออาวุธเถื่อนยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขขนาดใหญ่ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชายแดนเกี่ยวข้องกับการตัดไม้ที่ผิดกฎหมาย ภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว และวาทภัยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าความสำคัญในการบริหารงานด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนในบริบทนี้ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ หน่วยงานด้านความมั่นคงจะต้องเผชิญและปรับสภาพให้พร้อมต่อภัยคุกคามต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามหลักความมั่นคงและกฎหมายระหว่างประเทศ

3. สถานการณ์ปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ต่อการจัดการด้านความมั่นคงของประเทศไทย

การจัดการด้านความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัลหรือยุคดิจิทัลสามารถสังเกตได้จากแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันซึ่งอาจประกอบไปด้วย

1) ภัยคุกคามด้านเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลสร้างภัยคุกคามที่ไม่เคยเกิดขึ้น รวมถึงการลอกเลียนแบบและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการโจมตีทางไซเบอร์ การวิเคราะห์ภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนและการจัดการด้วยมาตรการที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษาความมั่นคงในระดับสูงสุด เช่น ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การหลอกลวงโดยการแอบอ้าง การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล การหลอกลวงซื้อขายสินค้าและบริการ สอดคล้องกับรุ่งโรจน์ กิตติถาวรกุล (2566) ซึ่งกล่าวว่า “การกระทำความผิดทางกฎหมายโดยใช้คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดความเสียหาย และ/หรือแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมายอาชญากรรมทางไซเบอร์สามารถเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ การทำลายแก้ไขหรือขโมยข้อมูล การหลอกลวงให้เสียทรัพย์ การรู้เท่าทันอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานและชีวิตประจำวันจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง” นอกจากนี้ภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัลอาจมาจากการโจมตีทางไซเบอร์และการลอกเลียนข้อมูลที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจและความมั่นคง (Wang & Kim, 2019) ทั้งนี้ การจัดการด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนควรรวมการเข้าถึงและการจัดเก็บข้อมูลที่ปลอดภัยและการสร้างแนวรับแนวตอบที่เหมาะสมในกรณีของการโจมตีทางไซเบอร์ (Lee & Nguyen, 2020) และการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์และการแลกเปลี่ยนข้อมูลเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน (Garcia & Smith, 2021)

2) ภัยคุกคามทางสังคมและการเมือง การแพร่กระจายข่าวลือและการใช้สื่อโซเชียลในการทำลายชื่อเสียงหรือการโจมตีทางการเมืองอาจเป็นภัยคุกคามที่สำคัญ การศึกษาแนวโน้มและการป้องกันการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จโดยการสร้างการตรวจสอบและการใช้ตัวกรอง (Filter) ข้อมูลอาจเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ ฤทธิ อินทรารุช (2558) อธิบายว่า การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการสร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐานและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของฝ่ายตรงข้ามนั้นจะเกี่ยวข้องกับการโจมตีในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา นอกจากนี้ยังรวมถึงการทำลายหรือสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการกระทำเหล่านี้ไม่ได้เพียงแค่สร้างความไม่มั่นคงในระยะสั้น แต่ยังส่งผลกระทบในระยะยาวต่อการพัฒนาของฝ่ายที่ถูกโจมตี ดังนั้น การจัดการและป้องกันภัยคุกคามเหล่านี้จึงต้องมีความรอบคอบและวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษาความมั่นคงทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ ภัยคุกคามทางสังคมและการเมืองทั้งมาจากการแพร่กระจายข่าวลือและการใช้สื่อสังคมเพื่อการโจมตีทางการเมืองหรือการก่อวินในในพื้นที่ชายแดน (Johnson & Martinez, 2021) ทั้งนี้เพราะการจัดการด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน

ควรรวมการควบคุมและการตรวจสอบข้อมูลทางสื่อสังคมเพื่อป้องกันการแพร่กระจายข่าวลือและการโจมตีทางการเมือง (Nguyen & Lee, 2019) และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลกับเอกชนเพื่อตรวจจับและป้องกันการใช้สื่อสังคมเพื่อการโจมตีทางการเมืองอันเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการความมั่นคง (Smith & Garcia, 2020)

3) ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัลสืบมาจากการขาดความมั่นคงในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ การขาดแคลนทรัพยากรหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจโลก (Smith & Johnson, 2020) เพราะการสูญเสียทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนอาจเป็นผลมาจากการกีดกันหรือการข่มขู่ในการค้าสินค้าและการลงทุน (Jones & Lee, 2019) นอกจากนี้บรรณ และการ์เซีย (Brown & Garcia, 2021) กล่าวว่า การจัดการด้านเศรษฐกิจที่มีเส้นทางเปิดโลกอาจช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงให้แก่พื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัล

4) ภัยคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของพื้นที่ เช่น ภัยจากพายุ น้ำท่วม หรือการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิที่ส่งผลต่อการเกษตรและการอาศัยอยู่ของคนในพื้นที่ (Martinez & Rodriguez, 2018) การสร้างสารสนเทศและระบบการตรวจสอบการเตือนภัยทางภูมิอากาศอาจเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งตรงกับแนวความคิดของแอตเทนบอร์ (Attenborough, 2018) นักธรรมชาติวิทยา ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นภัยคุกคามที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษยชาติในรอบหลายพันปีที่น่านำไปสู่การล่มสลายของอารยธรรมต่าง ๆ และการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตจำนวนมากในโลกอนาคต นอกจากนี้ การจัดการด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนควรรวมการเตรียมความพร้อมและการเข้าถึงข้อมูลทางสภาพอากาศในการวางแผนป้องกันและรับมือกับภัยพิบัติ (Nguyen & Smith, 2020) พร้อมทั้งการสร้างระบบการตรวจสอบและการเตือนภัยทางภูมิอากาศเป็นสิ่งสำคัญเพื่อช่วยลดผลกระทบจากภัยคุกคามทางสภาพอากาศในพื้นที่ชายแดน (Garcia & Kim, 2019)

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ภัยคุกคามในรูปแบบใหม่จะต้องพิจารณาถึงการใช้เทคโนโลยีในการตรวจจับและการป้องกันการรับมือกับภัยคุกคามทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การป้องกันและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น การจัดการด้วยแนวคิดนี้อาจช่วยให้พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาวะสังคมปัจจุบัน

สรุปการวิเคราะห์

ปัจจุบันมีปัญหาความมั่นคงที่ชายแดนเกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของมนุษย์และสิทธิมนุษยชน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดนที่ไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง จึงต้องพึ่งพาความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การก่อการร้าย การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้ายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ ดังนั้นการบริหารจัดการชายแดนในอนาคตต้องมีการร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศและร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และนานาประเทศซึ่งอาจมีพรมแดนติดกับประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม โดยควรมีการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ภัยคุกคามกับการจัดการความมั่นคงพื้นที่ชายแดนในยุคดิจิทัล

ในยุคดิจิทัลที่สะท้อนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงทางสังคม พื้นที่ชายแดนกลายเป็นยุคศักดินาที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของโลก แต่พร้อมกับความเจริญก้าวหน้า ภัยคุกคามก็กลายเป็นอุปสรรคที่ต้องรับมือทั้งที่เป็นทั้งภัยทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการโจมตีทางไซเบอร์และการแพร่กระจายข่าวลือ และภัยทางสังคมที่เกิดจากการใช้สื่อสังคมเพื่อก่อวินาศกรรมทางการเมืองและสร้างความไม่สงบ แม้จะเป็นปัญหาที่น่ากลัว แต่ก็เพียงเป็นส่วนหนึ่งของภัยที่สามารถเกิดขึ้นได้ การจัดการความมั่นคงในพื้นที่

ชายแดนในยุคดิจิทัลจึงต้องเน้นความร่วมมือระหว่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีในการตรวจจับและป้องกันภัยคุกคาม รวมถึงการสร้างความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทุกประเทศสามารถทำให้พื้นที่ชายแดนเป็นสถานที่ที่มั่นคงและปลอดภัยอย่างยั่งยืนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนในยุคดิจิทัล

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการชายแดนของกองทัพไทย

2.1 อุปสรรค

เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมามีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชายแดนและมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงเรียบเรียงเนื้อหาใหม่เพื่อให้มีลำดับที่ถูกต้องและความสอดคล้องในแง่ของเนื้อหา ดังนี้

2.1.1) การกระทบกระทั่งตามแนวชายแดนอันเนื่องมาจากเส้นเขตแดนระหว่างประเทศไม่ชัดเจนมีอยู่หลายจุด โดยเกี่ยวเนื่องกับปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การกระทบกระทั่งตามแนวชายแดนแม้ว่ามีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแล้วก็ตาม เนื่องจากแต่ละประเทศยังคงให้ความสำคัญแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ส่งผลให้แต่ละประเทศยังต้องคำนึงถึงบูรณภาพแห่งดินแดนของตนเอง ดังนั้นการดำรงไว้ซึ่งกองกำลังทางทหารที่มีประสิทธิภาพยังคงมีความจำเป็นอยู่ มาตรการป้องกันสามารถทำได้หลายแนวทางให้สอดคล้องและเหมาะสม คือ การใช้มาตรการทางการทูตเชิงป้องกันโดยการพัฒนาความสัมพันธ์กับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งที่นำไปสู่การใช้กำลังทางทหาร

2.1.2) ปัญหาการค้าอาวุธเถื่อนเป็นปัญหาสำคัญสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยในเมียนมาที่มีข้อขัดแย้งและผลประโยชน์กับรัฐบาล การค้าอาวุธเถื่อนก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และการทำความผิดอื่น ๆ อันเป็นปัญหาร้ายคุกคามต่อความมั่นคง เช่น ขบวนการค้ายาเสพติด ขบวนการตัดไม้ทำลายป่า และปัญหาการค้ามนุษย์ ในกรณีเหล่านี้ การบริหารจัดการชายแดนภายใต้กระบวนการที่มั่นคงใหม่ กองทัพก็มีบทบาทเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ในการร่วมปฏิบัติการจับกุม ขณะเดียวกัน ภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่ที่ร่วมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จะมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวได้ ดังนั้น บทบาทของกองทัพในการเป็นตัวกลางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนตามแนวชายแดน เป็นบทบาทที่สามารถดำเนินการได้โดยใช้การพัฒนาชุมชนเข้มแข็งตามแนวชายแดนจะทำให้ปัญหาเหล่านี้เบาบางลง

2.1.3) ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จากข้อมูลของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาครในปี พ.ศ.2564 พบว่า มีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักรไทยทั้งหมดประมาณ 1,972,504 คน แบ่งเป็นผู้เข้าเมืองที่ถูกกฎหมาย 698,777 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 1,273,727 คน โดยจำนวนนี้เป็นแรงงานชาวเมียนมา 1,333,227 คน แบ่งเป็นผู้ที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย 425,191 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 908,036 คน แสดงให้เห็นว่าปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายยังคงเป็นปัญหาสำคัญ ทั้งนี้ พื้นที่ที่มีความต้องการแรงงานต่างด้าวอย่างมาก เช่น พื้นที่จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดที่ใกล้เคียงกำลังเผชิญกับปัญหาดังกล่าว เนื่องด้วยความต้องการแรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการประมง และภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในพื้นที่ยังคงมีความต้องการแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก

2.1.4) ปัญหาผู้หนีภัยสงครามการสู้รบที่ตกค้างในประเทศไทยยังคงพบในหลายพื้นที่ โดยองค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยยังไม่สามารถส่งกลับหรือส่งต่อไปยังประเทศที่สามได้ทำให้การบริหารจัดการชายแดนทำได้แค่เพียงการเป็นคนกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และประเทศต้นทางให้ความร่วมมือกัน

ดำเนินการ ทั้งนี้ เด็กเกิดใหม่ในสถานที่พักพิงก็มีจำนวนมากและยังเป็นบุคคลไร้สัญชาติซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่รู้จักและไม่คุ้นเคยกับมาตุภูมิของตน ทำให้การดำเนินการใด ๆ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ

2.1.5) ปัญหาการกว้านซื้อที่ดินตามแนวชายแดนของนายทุนโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ซึ่งสามารถพัฒนาทางเศรษฐกิจชายแดน พื้นที่ที่มีแนวโน้มของการเกิดปัญหา ได้แก่ ชายแดนไทยกับเมียนมาและลาวซึ่งกำลังเป็นปัญหาต่อการบริหารจัดการชายแดนในปัจจุบัน เนื่องจากภาคเอกชนส่วนใหญ่มุ่งเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์จากการเปิดประเทศของประเทศเพื่อนบ้านโดยมิได้ตระหนักถึงความมั่นคง รวมถึงความมั่นคงทางสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แม้จะมีการชี้แจงและขอความร่วมมือจากหลายฝ่าย แต่ปัญหาการซื้อชายที่ดินตามแนวชายแดนยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งมาพร้อมกับการเปิดประชาคมอาเซียน

2.1.6) ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันทั่วทั้งนี้ การให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถกระทำได้โดยจะเห็นได้จากการประชุม ADMM-Plus ที่ได้หารือร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมโดยความร่วมมือ 1 ใน 5 คือ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR) ที่มีความชัดเจนที่สุดโดยเห็นได้จากการเข้าช่วยเหลือในเหตุภัยพิบัติที่เกิดขึ้นหลายครั้งในภูมิภาค เช่น การเกิดพายุไต้ฝุ่นในเมียนมา การเกิดพายุซูเปอร์ไต้ฝุ่นไห่เยี่ยนในฟิลิปปินส์

2.1.7) ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระดับซึ่งปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารจัดการชายแดน โดยอาชญากรรมทางไซเบอร์สามารถเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ การทำลายแก้ไขและขโมยข้อมูล การหลอกลวงให้เสียทรัพย์ อีกทั้งความสำคัญของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชนในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์กำลังจะเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอนาคต

จากข้างต้นผู้เขียนเห็นว่าปัญหาที่กล่าวถึงทั้ง 7 ข้อมีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชายแดน ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน รวมถึงการสร้างเสริมความมั่นคงในระดับของประชาคมในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับแนวชายแดนอย่างครอบคลุมและอย่างยั่งยืน

2.2 โอกาส

การเข้าร่วมประชาคมอาเซียนเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ภาครัฐปรับตัวและพัฒนาระบบการบริหารงานของภาครัฐให้มีความพร้อมในทุกภาคส่วน เป็นตัวชี้วัดที่ชัดเจนว่าภาครัฐมีนโยบายและแผนการบูรณาการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดน เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (วชิรวัชร งามละม่อม, 2559) นโยบายดังกล่าวสามารถพบเห็นได้จากยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. 2556-2560) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การจัดการระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดแนวทางการจัดการแผนป้องกันหรือมีการกำหนดเป้าหมายในเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนในบางส่วน โดยเฉพาะในส่วนของการพัฒนาพื้นที่ชายแดนและการสนับสนุนทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ และการจัดการระบบป้องกันเพื่อความปลอดภัยของพื้นที่ชายแดน (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) นอกจากนี้กองทัพยังมีเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อการบริหารจัดการความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนซึ่งเน้นที่ 4 ด้านสำคัญ ได้แก่

2.2.1) แผนงานในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคาม คือ การจัดทำแผนงานป้องกันประเทศ โดยเตรียมกำลังและพร้อมใช้งานตั้งแต่ในภาวะปกติตามแผนป้องกันประเทศและภัยคุกคาม การจัดทำแผนการใช้กลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงที่กองทัพมีร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาตามแนวทางสันติวิธี เพื่อละเว้นการใช้กำลังทางทหาร และการจัดทำแผนงานการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation) โดยการบูรณาการกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจใน

ประชาชนและประเทศสมาชิก รวมถึงการเชื่อมโยงกับสถาบันระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล และข่าวสารทางเศรษฐกิจและความมั่นคง

2.2.2) แผนงานจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน คือ การสร้างหมู่บ้านเข้มแข็งตามแนวชายแดนโดยการพัฒนาจากหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชต.) หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) เข้าอยู่ในแผนงานจัดระเบียบชายแดนและพัฒนาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และรูปแบบทางการเมืองดำเนินการโดยการสร้างความเป็นประชาคม (Civil Society) ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องเป็นผู้อรับความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน อันได้แก่ ปัญหายาเสพติด การค้าอาวุธ การก่อกวนซื้อที่ดินเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว และภัยธรรมชาติต่าง ๆ การนำหมู่บ้านเข้มแข็งที่พัฒนาขึ้นสร้างเป็นหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดนเพื่อเป็นรากฐานในการแลกเปลี่ยนทางสังคม วัฒนธรรม และเสริมสร้างความเข้มแข็งตามแนวชายแดนในลักษณะของทวิภาคี ส่วนการนำหมู่บ้านเข้มแข็งและหมู่บ้านคู่แฝดตามแนวชายแดนให้เข้ามาอยู่ในระบบการสื่อสาร เพื่อเป็นการแจ้งเตือนถึงปัญหาที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงให้เชื่อมโยงกับส่วนราชการ กองทัพ และส่วนราชการพลเรือน

2.2.3) แผนงานในการบูรณาการกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพไทยกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความมั่นคงประกอบด้วย (1) แผนงานในการแก้ปัญหาขบวนการค้ายาเสพติดแบบบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนงานในการป้องกันปราบปราม และการบำบัดฟื้นฟูผู้ที่ได้รับผลกระทบควบคู่กันไป และบูรณาการเชื่อมโยงกับหมู่บ้านเข้มแข็งตามแนวชายแดน (2) แผนงานในการแก้ปัญหาการค้าอาวุธเถื่อนแบบบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีการป้องกันปราบปราม และประสานความร่วมมือกับกองกำลังป้องกันชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านควบคู่กันไป และบูรณาการเชื่อมโยงกับหมู่บ้านเข้มแข็งตามแนวชายแดน (3) แผนงานในการแก้ปัญหาแรงงานเถื่อนลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแบบบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีการระวังป้องกันสกัดกั้น และการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจตามแนวชายแดนเพื่อไม่ให้เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของแรงงานเถื่อน โดยการดำเนินงานต้องให้เชื่อมโยงกับแนวทางของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงเชื่อมโยงกับหมู่บ้านเข้มแข็งตามแนวชายแดน (วชิรวัชร งามละม่อม และภิกษุศักดิ์ กัลยาณมิตร, 2561) (4) แผนงานในการแก้ปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ตกค้างอยู่ในประเทศไทย โดยจะต้องคำนึงถึงหลักการสิทธิมนุษยชนและต้องไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนไทยในพื้นที่โดยเน้นการส่งกลับไปยังภูมิลำเนาในประเทศเพื่อนบ้านด้วยการประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านกลไกความร่วมมือที่มีอยู่ร่วมกัน และหากไม่สามารถส่งกลับได้ให้พิจารณาส่งไปยังประเทศที่สามตามความสมัครใจ (5) แผนงานในการป้องกันการก่อกวนซื้อที่ดินตามแนวชายแดนเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจซึ่งนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ โดยเน้นการให้ความสำคัญของชุมชนในพื้นที่ตามแนวชายแดนเพื่อให้เห็นความสำคัญต่อการรักษาที่ดินทำกินไว้ ในขณะเดียวกันควรแนะนำและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญกับกลุ่มทุนที่จะเข้าไปกว้านซื้อที่ดินตามแนวชายแดน (Security Mind) ด้วยความร่วมมือกับภาคเอกชน (6) แผนงานการป้องกันภัยธรรมชาติและ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีการระวังป้องกันพื้นที่ที่มีความสำคัญด้วยการลาดตระเวนเฝ้าระวังตรวจสอบร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกองกำลังป้องกันชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงดำเนินการให้ความช่วยเหลือและการบูรณะฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และ (7) แผนงานรักษาความมั่นคงทางไซเบอร์แบบบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยเน้นไปที่โครงข่ายข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะการตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่ตามแนวชายแดน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานความมั่นคงระหว่างกองกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

(วิทยา สุจริตธนารักษ์, 2557) โดยเป้าหมายสำคัญคือจะต้องไม่ให้โครงข่ายข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เกิดความเสียหายจนทำให้การบริหารจัดการชายแดนไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

2.2.4) การสร้างความร่วมมือด้านการทหารของกองกำลังทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อสร้างความคุ้นเคยและร่วมมือกันแก้ปัญหาาร่วมกันในพื้นที่ ประกอบด้วย (1) จัดให้มีการลาดตระเวนร่วมทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อลดและป้องกันปัญหาที่อาจจะนำไปสู่การใช้กำลังทางการทหาร โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ยังไม่มีความชัดเจนของเส้นเขตแดน รวมถึงป้องกันปัญหาจากภัยคุกคาม โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด การค้าอาวุธ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (2) จัดให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บังคับหน่วยในพื้นที่ที่สามารถติดต่อกันได้อย่างตลอดเวลา เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะกระทบตามแนวชายแดนและเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การลดปัญหาที่อาจเกิดการกระทบกระทั่งตามแนวชายแดน รวมถึงใช้ในการแจ้งเตือนปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นภัยคุกคามของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน (3) จัดให้มีกิจกรรมสันติภาพระหว่างกองกำลังป้องกันชายแดนของทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์และการสร้างความร่วมมือระหว่างกัน และ (4) การสร้างความร่วมมือของกองกำลังทั้ง 2 ฝ่าย ในการช่วยเหลือประชาชนร่วมกัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตามแนวชายแดน

3. การสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพ ฝ่ายพลเรือน และภาคประชาสังคม

การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนต้องพิจารณาถึงโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง องค์กรจะต้องสามารถปฏิบัติงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร, 2557) เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนอย่างครอบคลุมและสามารถเผชิญกับภัยคุกคามได้ในทุกรูปแบบ ทำให้เห็นว่าควรออกแบบองค์กรให้มีลักษณะเป็น “ศูนย์การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดน” ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างหน่วยงานจากทุกภาคส่วนโดยไม่ยึดติดกับโครงสร้างการบริหารแบบเดิมที่มีการแยกส่วนราชการตามกระทรวงหรือกรมที่รับผิดชอบ

ปัญหาภัยคุกคามจากการประเมินสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์พบว่าปัญหาการกระทบกระทั่งตามแนวชายแดนจะยังคงมีอยู่สืบเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกรอบและหลักการที่จะต้องทำให้ทุกภาคส่วนต่าง ๆ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น หลักการหนึ่งที่เหมาะสมจะนำมาพิจารณาในการปฏิบัติงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการชายแดนของกองทัพไทย คือ หลักการปฏิบัติร่วม ซึ่งประกอบด้วย (1) ร่วมคิด คือ หน่วยงานต่าง ๆ ต้องตระหนักร่วมกันถึงประเด็นเรื่องความมั่นคงที่ไม่ใช่เรื่องกองทัพมีรับผิดชอบเพียงแค่องค์กรเดียว ภาคส่วนอื่น ๆ ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะความมั่นคงที่เป็นองค์รวม ดังนั้น การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความรับผิดชอบที่มีต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติโดยรวมจึงเป็นภาระหน้าที่ของทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน (2) ร่วมวางแผน คือ การระดมความคิดเห็นจากการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการเป็นระบบ โดยมีหน่วยงานจากภาครัฐ กองทัพ รวมทั้งภาคประชาสังคมหรือประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมจึงจะทำให้การบริหารจัดการมีความสมบูรณ์ และตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง (3) ร่วมปฏิบัติ คือ หน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่อย่างแท้จริงตามกฎหมายต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้งภาคเอกชนและภาคประชาสังคมต้องให้ความร่วมมือภายใต้กรอบกฎหมายและแผนงานที่กำหนด (4) ร่วมประเมิน คือ ภาคส่วนต่าง ๆ จะต้องมีการติดตามประเมินผลความคืบหน้าในแต่ละด้านร่วมกัน และต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น และ (5) ร่วมรับผิดชอบ คือ การบริหารจัดการความมั่นคงต้องสามารถทำให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและสามารถทำงานร่วมกันเพื่อนำไปสู่การรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ทั้งนี้จากหลักการปฏิบัติงานร่วมกัน ดังที่กล่าวมาข้างต้นหากผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนทั้งที่เป็นผู้ปฏิบัติหลัก และภาคส่วนร่วมอื่น ๆ ที่เข้ามาสนับสนุน (Support Function) ได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการร่วมกันจะทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างดียิ่ง

4. การสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพบกกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางการบริหารจัดการปัญหาความมั่นคงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ชายแดน แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ การดำเนินการในปัจจุบันควรนำหลักคุณธรรมและหลักการมีส่วนร่วมมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการกับปัญหา นอกจากนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 4 ประการ คือ 1) การบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงมากขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลและทรัพยากรร่วมกัน ในการจัดการกับปัญหา 2) เพิ่มบทบาทของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในระดับชุมชน และระดับพื้นที่มากขึ้น 3) ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย และ 4) รัฐบาลและหน่วยงานระดับนโยบายควรให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เพราะหน่วยงานระดับท้องถิ่น คือ กลไกหลักในการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชายแดนดังที่ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการทัศน์ความมั่นคงใหม่ในบริบทประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” ซึ่งพบว่า 1) ภาพรวมทางยุทธศาสตร์ นโยบายความมั่นคงในระดับชาติกองทัพไทยรับผิดชอบจัดระเบียบความมั่นคงชายแดนนับเป็นโอกาสดีที่ทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญแก่การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้เกิดการบูรณาการร่วมได้ง่ายและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่ยังมีอุปสรรคจากภัยคุกคามทั้งที่มีรูปแบบและไม่มีรูปแบบ จุดแข็งของกองทัพไทยคือเป็นกองทัพชั้นนำกองทัพหนึ่งในอาเซียน ขณะที่จุดอ่อนคือขาดกฎหมายรองรับและขาดแคลนยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสม รวมถึงการเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพ ทำให้ส่งผลกระทบต่อในการบริหารจัดการความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการชายแดนของกองทัพไทยต้องมีวิสัยทัศน์ ความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ และมีพันธกิจรองรับอย่างครอบคลุม และ 3) โครงสร้างของกองกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพไทยควรมีจำนวนที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระดับพื้นที่

1.1 ควรมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โครงสร้างการบริหารและการบังคับบัญชา ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ที่เื้อต่อการปฏิบัติงานได้สะดวกเพิ่มมากขึ้น โดยให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลไกการบริหารราชการหลักในระดับท้องถิ่นที่เข้าใจและทราบถึงสภาพปัญหาอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินงาน การรายงานสถานการณ์ การตอบสนองต่อความต้องการได้เท่าทันต่อเหตุการณ์

1.2 ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ โดยการบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ การกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานและตำแหน่งงานให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบททางพื้นที่ และการเพิ่มบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและภัยคุกคามในระดับชุมชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์การใช้ข้อมูลร่วมกันในการบริหารจัดการ การแก้ปัญหา และภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ควรมีการประเมินภัยคุกคามในทุกระดับ เพื่อประกอบกระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน และพัฒนาโครงสร้างและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเพื่อรองรับต่อภัยคุกคามและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

2.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ควรมีการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการป้องกันและรับมือกับสงครามรูปแบบใหม่ในอนาคต โดยเน้นการสนับสนุนและการพัฒนาองค์ความรู้ การสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วม และการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงให้เกิดความเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

3. ข้อเสนอแนะเชิงบูรณาการและภัยคุกคาม

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงบูรณาการ โดยการฝึกซ้อมร่วมระหว่างหน่วยงานกับระหว่างประเทศเพื่อสร้างความพร้อมเพื่อรับมือกับสงครามนอกแบบโดยเฉพาะปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation: IO) และสงครามไซเบอร์ และการบูรณาการทางด้านบุคลากร ทรัพยากร การบริหารจัดการต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการบูรณาการร่วม เพราะการดำเนินงานของฝ่ายความมั่นคงจะต้องบูรณาการร่วมกับทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วนต่าง ๆ

3.2 การป้องกันภัยคุกคามในอนาคต โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันประเทศมหาอำนาจขยายอิทธิพลในพื้นที่ และควรมีการสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตอันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศพันธมิตรผ่านกรอบความร่วมมือในทุกระดับที่เอื้อต่อการพัฒนาและจุดยุทธศาสตร์ทางทหารที่สำคัญในระดับภูมิภาค

4. ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการ

4.1 ควรมีการแก้ไขปัญหาการเมืองภายในประเทศให้เป็นรูปธรรม เพราะเป็นปัญหาที่กระทบต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่อาจจะนำไปสู่ปัญหาในหลายด้านที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา เช่น ปัญหาเส้นแบ่งเขตแดน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์

4.2 ควรมีการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดน แม้จะเป็นปัญหาดังเดิม ซึ่งปัญหาผลกระทบทางการเมืองระหว่างทั้งสองประเทศจากข้อพิพาทเรื่องเส้นเขตแดนไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ขัดขวางความร่วมมือ แต่หากไม่มีการจัดการที่ดี ปัญหานี้อาจนำไปสู่การโต้แย้ง การพิพาทระหว่างประเทศ หรือแม้กระทั่งความเสี่ยงในการเกิดสงคราม

4.3 อำนาจในการบริหารจัดการไม่เบ็ดเสร็จสำหรับผู้ปฏิบัติในพื้นที่ส่งผลให้การดำเนินงานหรือการแก้ไขปัญหาในบางกรณีเกิดความล่าช้าหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์เฉพาะหน้าในพื้นที่ อีกทั้งการกำหนดนโยบายมีการเปลี่ยนแปลงตามผู้นำที่ขึ้นมาบริหารจัดการประเทศในแต่ละช่วงเวลาของไทย

4.4 การมีสายการบังคับบัญชาที่ยาว เมื่อมีข้อมูลส่งไปถึงผู้บริหารที่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือสั่งการก็อาจจะไม่ครบถ้วนทั้งหมด แต่ด้วยสถานะของสังคมไทยเป็นสังคมประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิและเสียงมาก ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อการทำงานของรัฐบาลไทย และกลายเป็นจุดอ่อนที่สำคัญในการสร้างพลังอำนาจในการต่อรองได้

4.5 การเพิ่มโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาททางการเมือง และบูรณาการการทำงานร่วมกับภาครัฐในการสร้างความพร้อมด้านความมั่นคงแบบองค์รวมจะต้องจัดทำแผนระยะยาวไว้รองรับ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ เนื่องจากความมั่นคงแบบองค์รวมเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับทุกองคาพยพในสังคม ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพ ความตระหนักรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนการยกระดับจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง เพื่อให้เกิดความพร้อมในการดำเนินงานและการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ตลอดจนการมุ่งมั่นในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติให้ยั่งยืนสืบไป

เอกสารอ้างอิง

ชูวงศ์ อุบลี, วงธรรม สรณะ, เอี่ยมพร รุ่งศิริ และณัชชา เมืองสง. (2559). การบริหารจัดการปัญหาพื้นที่ชายแดน: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรี. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 14(1), 28-29.

ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร. (2557). *การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการที่มั่นคงใหม่ ในบริบทประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน* [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา]. คลังสารสนเทศดิจิทัล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. <https://digital.library.tu.ac.th/>

- บรรจง อมรชีวิน และหทัยชนก ศิริวัฒนกุล. (2558). ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศไทย บนเส้นทางการบูรณาการระดับภูมิภาค. *วารสารวิทยุสราญรมย์*, 15(58), 160-173.
- รุ่งโรจน์ กิตติถาวรกุล. (2566). รู้เข้าใจและตระหนัก “อาชญากรรมทางไซเบอร์” (Cybercrime) ป้องกันภัยคุกคามใกล้ตัว. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทธิ์ อินทรารุช. (2558). การเตรียมความพร้อมรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์. ศูนย์ไซเบอร์กองทัพบก (Army Cyber Center).
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). ประเทศไทยกับแนวทางการพัฒนาในประชาคมอาเซียน. *การประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 54 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 593-601.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2561). ประเทศไทยกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำโขงว่าด้วยแผนพัฒนาการเดินเรือระหว่างประเทศในแม่น้ำล้านช้าง-แม่โขง พ.ศ. 2558-2568. *การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ สรรพศาสตร์ สรรพศิลป์ ประจำปี 2561 วันที่ 28 มิถุนายน 2561 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 372-392.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2562). กระแสโลกาภิวัตน์กับการปรับตัวของประเทศไทย. *วารสารการจัดการและการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 1(1), 61-83.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2565). การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 42(1), 132-153.
- วชิรวัชร งามละม่อม และภคิศักดิ์ กัลป์ยาณมิตร. (2561). ความท้าทายของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนกับการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 10(1), 407-431.
- วิทยา สุจริตธนารักษ์. (2557). เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคสงครามเย็น. *จุลสารความมั่นคงศึกษา*, 6, 141-142.
- วิทิศ ศรีสุข. (2557). เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับการแข่งขันสะสมอาวุธครั้งใหม่. *จุลสารความมั่นคงศึกษา*, 6, 141-142.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2563). *แผนปฏิบัติการการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติของกองทัพบกต่อยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2563 - 2570)*. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2558). *นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2561). *แผนขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2561-2564)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ. (2562). *กำเนิดอาเซียน*. สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ.
- สำนักเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Brown, A., & Garcia, M. (2021). Economic Strategies for Enhancing Border Security in the Digital Era. *International Journal of Border Economics*, 7(1), 32-45.
- Brown, A., & Garcia, M. (2022). Enhancing Cross-Border Cooperation for Border Security in the Digital Age. *Journal of Cross-Border Studies*, 12(1), 102-115.
- Dru, J. (1996). *Disruption: Overturning Conventions and Shaking the Marketplace*. John Wiley & Sons.

- Garcia, E., & Kim, S. (2019). Border Security and Climate Change: Building Resilience in the Face of Uncertainty. *Climate Security Journal*, 6(3), 88-102.
- Garcia, L., & Smith, C. (2021). International Cooperation in Cyber Security: Strategies for Border Security Enhancement. *Cyber Security Review*, 8(1), 102-115.
- Johnson, M., & Martinez, L. (2021). Social Media Threats to Border Security: Challenges and Solutions. *Journal of Border Security Studies*, 9(1), 112-125.
- Jones, R., & Lee, S. (2019). The Economic Impacts of Border Insecurity: A Case Study of X Border Region. *Economic Security Journal*, 15(3), 102-115.
- Lee, H., & Nguyen, K. (2020). Enhancing Cyber Security in Border Regions: Best Practices and Policy Recommendations. *International Journal of Cyber Security*, 9(3), 45-57.
- Martinez, C., & Rodriguez, A. (2018). Climate Change and Border Security: Challenges and Opportunities. *Border Security Review*, 5(2), 78-91.
- Nguyen, H., & Lee, J. (2019). Managing Social Media Risks to Border Security: Best Practices and Policy Recommendations. *International Journal of Border Security*, 8(3), 45-57.
- Nguyen, T., & Smith, D. (2020). Enhancing Border Resilience to Climate Change: Strategies and Best Practices. *Journal of Climate and Security*, 12(4), 156-170.
- Nguyen, T., & Smith, D. (2021). Enhancing Border Security in the Digital Era: Challenges and Strategies. *International Journal of Border Security*, 8(2), 78-92.
- Sir David Attenborough. (2018). *Sir David Attenborough: We Must Act on Population*. Population Matters.
- Smith, J., & Garcia, M. (2022). Border Security in the Digital Age: Challenges and Opportunities. *Journal of Border Security Studies*, 10(1), 45-67.
- Smith, J., & Johnson, K. (2020). Economic Threats to Border Security in the Digital Age. *Journal of Border Security Studies*, 8(2), 45-57.
- Smith, R., & Garcia, T. (2020). Enhancing Political Resilience to Social Media Threats in Border Regions. *Political Security Review*, 7(2), 78-91.
- Wang, Y., & Kim, J. (2019). Cyber Threats to Border Security: Challenges and Responses. *Journal of Border Security Studies*, 6(2), 88-101.